

Luchia Antonova-Vasileva

(Bulgaria, Institute for Bulgarian Language, Bulgarian Academy of Sciences)

In Memory of Prof. Lilyana Minkova

Abstract: The text reveals important aspects of the preparation and publication of the book *A Manuscript by Konstantin Miladinov from Izmail Sreznevski's Archive*. The author discusses Prof. Minkova's role in the discovery of the manuscript and its publication.

Keywords: Bulgarian folk songs, folklore, Bulgarian studies

Лучия Антонова-Василева

(България, Институт за български език, Българска академия на науките)

В памет на проф. Лиляна Минкова

Запознах се с проф. Лиляна Минкова, когато тя се обърна към мене с предложението да ѝ окажа езиковедско и диалектоложко съдействие при работата над издание за ръкопис на Константин Миладинов от Архива на Измаил Срезневски. Ръкописът съдържа песни, лично подбрани от К. Миладинов, собственооръчно написани и с бележки към тях, направени с цел да бъдат представени пред научната общественост в Русия, за да предизвикат обществен интерес към бъдещо пълно издание. Тези песни представляват единственият оригинален текст от сборника „Български народни песни“ на братя Миладиновци.

Липсата на подобни оригинални текстове на забележителния сборник винаги е била пречка за пълноценното възприемане и проучване на текстовете на тези изключителни фолклорни образци. Затова един от техните най-изтъкнати изследователи проф. М. Арнаудов пише:

Разбира се и при най-добра воля да ревизираме всички допуснати от Миладиновци грешки, поправките в нашето издание не могат да отстранят множеството недоразумения относно език, стил и правопис на песните, щом нямаме здрава опора в самия ръкопис на авторите, загубен изглежда завинаги. Да бяхме имали на ръка този ръкопис с оригиналните записи или преписи, ние щяхме да знаем поне едно: коя неяснота или непоследователност в песните се дължи на издателя и коя трябва да остане за сметка на печатницата в Загреб (Арнаудов 1943).

Повече от 130 години след появата на първото издание на сборника „Български народни песни“, тези безценни ръкописи остават все още недостъпни за българската наука. Макар и малка част от тях, открита в архива на Руската академия на науките в Санкт Петербург, бе предоставена от проф. Лиляна Минкова на българската научна общественост. Благодарение на това, днес текстовете могат да бъде изследвани, което допринася безусловно за решаване на редица неизяснени въпроси, свързани с езика на сборника. Освен оригинален ръкопис на някои от песните, които К. Миладинов сам е определил като представителни за съдържанието на сбирката, ръкописите съдържат и бележки с пояснения към текстовете. Тези бележки се отнасят към значенията на диа-

лектни думи и изрази. Те са автентично доказателство за това, че К. Миладинов категорично определя техния език като български.

Проф. Лиляна Минкова счита, че ръкописите на Константин Миладинов следва да бъдат обнародвани в самостоятелна книга: „Те са написани от ръчицата на Константин Миладинов“ – казваше тя и полагаше неотклонно усилия за осъществяването на едно достойно издание. За съжаление периодът около 1990-2000 година бе тежък и дори големите издателства, днес известни със своята патриотична насоченост, отказваха да приемат подготвени за печат труд, който не надвишаваше 200 страници. Пред огромни финансови затруднения бе изправена и Българската академия на науките и Академичното издателство „Проф. Марин Дринов“. Но въпреки всичко, единствено това издателство отдели средства за осъществяване на изданието, благодарение на което то се появи на бял свят през 2009 година. Така, в резултат от усилията на проф. Лиляна Минкова и личното ми съдействие, на научната общественост бяха представени фотосите на ръкописите с оригиналните бележки към тях, както и първите им преводи на руски език, направени от Ал. Рачински. Изданието съдържа и проучвания на ръкописните текстове и бележките, речник към тях и таблици на специфичните диалектни форми и вариантите на изписването им в различните издания на песните.

Книгата „Ръкопис на Константин Миладинов в архива на Измаил Срезневски“, публикувана през 2009 г. благодарение на проф. Лиляна Минкова, е важен принос към българската фолклористика, диалектология и култура. Нейната реализация би била немислима без всеотдайните усилия на един забележителен учен и познавач на съкровищницата на българската култура.

ЛИТЕРАТУРА

Арнаутов 1943: Арнаутов, М. Сборникът на братя Миладинови. – В: Български народни песни, събрани от братя Миладинови. София, I–LXXXIII (Arnaudov 1943: Arnaudov, M. Sbornikat na bratya Miladinovi. –V: Balgarski narodni pesni, sabrani ot bratya Miladinovi. Sofia, I– LXXXIII).